

Temat: Ochrona przyrody w Polsce.

Temat w e-podręczniku na stronie: <https://epodreczniki.pl/a/formy-ochrony-przyrody-w-polsce/D14LOROdA>

Ustawa o ochronie przyrody z dnia 16 kwietnia 2004 r. wyróżnia następujące formy ochrony przyrody obowiązujące na terenie naszego kraju:

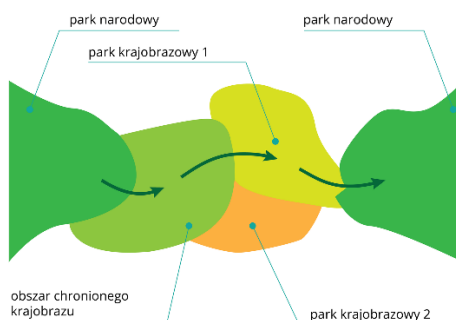
- ochronę gatunkową roślin, zwierząt i grzybów,
- park narodowy,
- rezerwat przyrody,
- park krajobrazowy,
- obszar Natura 2000,
- obszar chronionego krajobrazu,
- pomnik przyrody,
- stanowisko dokumentacyjne,
- użytek ekologiczny,
- zespół przyrodniczo-krajobrazowy.

Park narodowy - obszar chroniony o bardzo cennych walorach przyrodniczych, którego powierzchnia przekracza 1 tysiąc ha. Parki narodowe tworzy się głównie w celu zachowania różnorodności biologicznej. Na ich terenie występują rzadkie i zagrożone wyginięciem gatunki roślin, zwierząt i grzybów, a także wyjątkowe twory przyrody nieożywionej. Strefy te mało zmienione przez człowieka.

Rezerваты przyrody - zajmujące obszary mniejsze niż parki narodowe. Tworzone są w celu ochrony niezmienionych (pierwotnych, naturalnych) lub nieznacznie zmienionych ekosystemów lub ich fragmentów. W rezerwacie, podobnie jak w parku narodowym, ochronie podlegać może cała przyroda lub jedynie wybrany jej składnik, np. stanowisko rzadkiego gatunku rośliny, zwierzęcia, grzyba, wyjątkowy twór przyrody nieożywionej, np. jaskinia.

Parki krajobrazowe to formy ochrony przyrody o dużej powierzchni, gdzie przepisy dotyczące ingerencji w przyrodę są mniej rygorystyczne niż w parkach narodowych i rezerwach. Zadaniem parków krajobrazowych jest zachowanie środowiska przyrodniczego i odzyskiwanie jego utraconych walorów, stworzenie warunków przetrwania gatunków oraz prowadzenie obserwacji i popularyzowanie wiedzy przyrodniczej.

Obszary chronionego krajobrazu - o niższej randze niż parki krajobrazowe, pełniące jednak podobne zadania-o podobnych zakazach. Tworzy się je by łączyły ze sobą położone w pobliżu parki narodowe lub krajobrazowe- powstają tak dodatkowe otuliny, które mogą pełnić funkcję **korytarzy ekologicznych**, umożliwiających przemieszczanie się zwierząt, dają im pokarm i schronienie podczas wędrówki pomiędzy obszarami zagospodarowanymi na potrzeby ludzi.

Pomniki przyrody są najczęściej spotykaną obiektową formą ochrony przyrody. Najczęściej uznaje się za nie pojedyncze twory przyrody ożywionej lub nieożywionej, rzadziej ich skupiska, które zwykle charakteryzują się szczególnymi cechami, np.: ogromnymi rozmiarami, sędziwym wiekiem, wyjątkowym kształtem, a także mają dużą wartość przyrodniczą, naukową, kulturową, historyczną lub krajobrazową.

Stanowiskami dokumentacyjnymi są ważne pod względem naukowym i dydaktycznym obiekty przyrody nieożywionej, np. miejsca występowania formacji geologicznych, nagromadzenia minerałów oraz skamieniałości, zarówno tych wyodrębniających się ponad powierzchnię, jak i podziemnych; a także jaskinie, fragmenty nieczynnych lub eksploatowanych wyrobisk w kamieniołomach lub kopalniach (rzadziej całe wyrobiska).

Użytki ekologiczne to niewielkie pozostałości ekosystemów, jak śródleśne oczka wodne, kępy drzew i krzewów, zadrzewienia śródpolne, torfowiska, bagna, wydmy, a także wychodnie skał, skarpy, które często są siedliskami rzadkich gatunków roślin, zwierząt i grzybów. Obiekty te mają duże znaczenie dla zachowania różnorodności biologicznej, np. w zadrzewieniach śródpolnych schronienie znajdują zwierzęta, a rosnące tam rośliny są osłonięte od bezpośredniego działania środków chemicznych stosowanych w rolnictwie, co zwiększa ich szanse na przetrwanie.

Zespoły przyrodniczo-krajobrazowe to nieduże obszary tworzone w celu ochrony fragmentów krajobrazu naturalnego lub kulturowego dla zachowania ich wartości widokowych i estetycznych. Mogą obejmować krajobraz naturalny lub kulturowy. Tą formą ochrony obejmuje się m.in. fragmenty dolin rzecznych, starorzecza, stawy, zabytkowe parki pałacowe i dworskie, a także miejsca występowania starodrzewów, malowniczych skał, utworów polodowcowych, wydmy.

Liczba i powierzchnia poszczególnych form ochrony przyrody w Polsce

Formy ochrony przyrody	Liczba	Łączna powierzchnia w tysiącach ha
park narodowy	23	315
rezerwat przyrody	1481	164
park krajobrazowy	121	2608
obszary Natura 2000	990	9363
obszar chronionego krajobrazu	386	7078
pomnik przyrody	36318	–
stanowisko dokumentacyjne	157	1
użytek ekologiczny	6952	52
zespół przyrodniczo-krajobrazowy	324	95

Oceń prawdziwość poniższych zdań i zaznacz odpowiedź Prawda/Fałsz. To zadanie jest jednocześnie do wysłania na adres: wioleta_n.zaoczni@wp.pl jako potwierdzenie obecności oraz najprawdopodobniej znajdzie się w treści egzaminu!! ☺

Oceń prawdziwość poniższych zdań i zaznacz odpowiedź Prawda lub Fałsz.

	Prawda	Fałsz
Minimalna powierzchnia parku narodowego to 1 tys. ha.	☐	☐
Rezerваты przyrody są tworzone w celu ochrony rzadkich gatunków roślin i zwierząt.	☐	☐
Ochrona bierna wyklucza jakąkolwiek ingerencję człowieka w ekosystem.	☐	☐
Obszar chronionego krajobrazu i zespół przyrodniczo-krajobrazowy to obiektowe formy ochrony przyrody.	☐	☐
Stanowiska dokumentacyjne chronią ważne pod względem naukowym i dydaktycznym obiekty przyrody ożywionej.	☐	☐
Większość pomników przyrody to drzewa.	☐	☐
Wokół parków narodowych i krajobrazowych wyznacza się otuliny.	☐	☐
Użytki ekologiczne to pozostałości ekosystemów o dużej powierzchni.	☐	☐
Obszar chronionego krajobrazu jest formą ochrony przyrody o niższej randze ochrony niż park krajobrazowy.	☐	☐